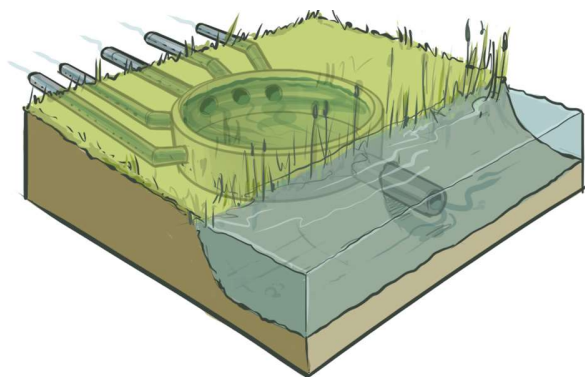
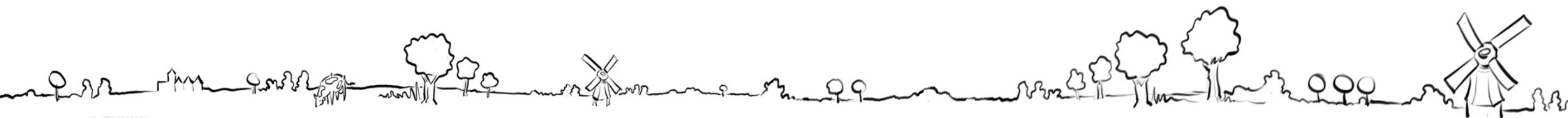

Technieken en Innovaties om te vernatten

Harm de Jong (HDSR)
Tim Pelsma (AGV)

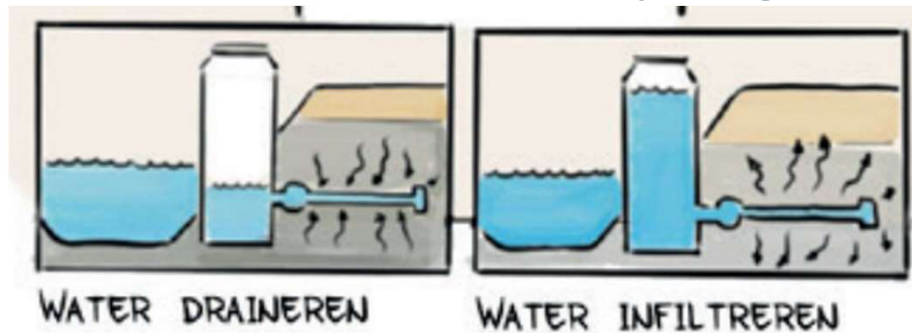

Waterinfiltratiesysteem Lange Weide

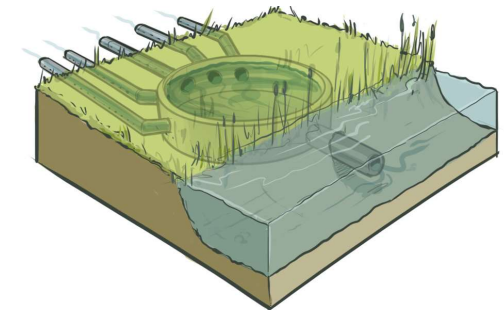
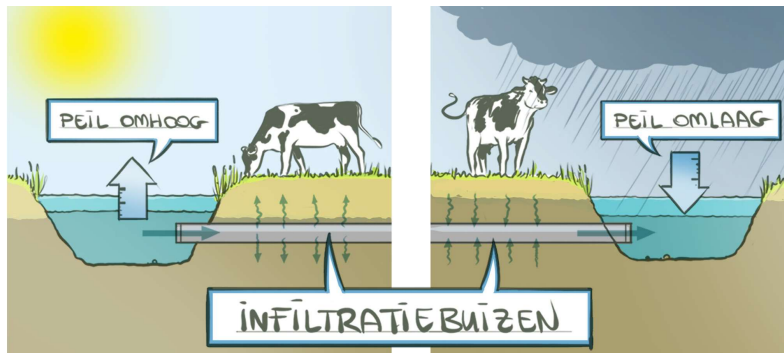

Hoe werkt een WaterInfiltratieSysteem (WIS)

□ Actieve Waterinfiltratie (Spengen)

□ Passieve waterinfiltratie (o.a. Lange Weide)

Grondwaterstanden 2019-2023 (PWIS)

Zeer warm,
Zeer zonnig,
Vrij droog

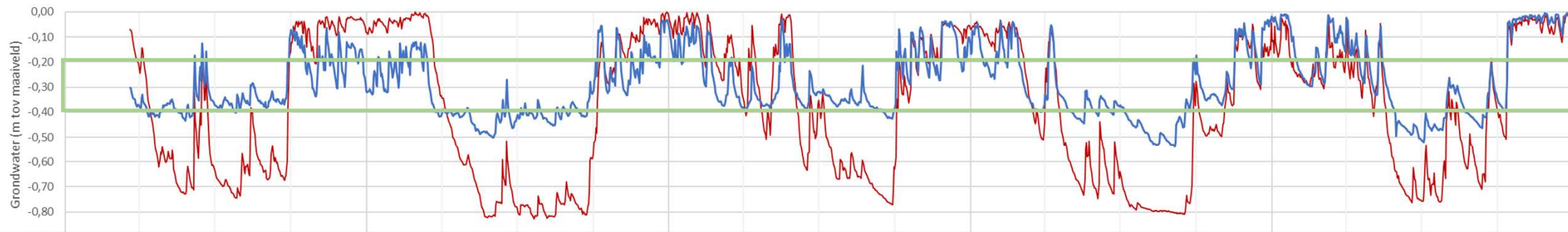
Extreem warm,
Zeer zonnig,
Droge kant

Gemiddeld
normaal

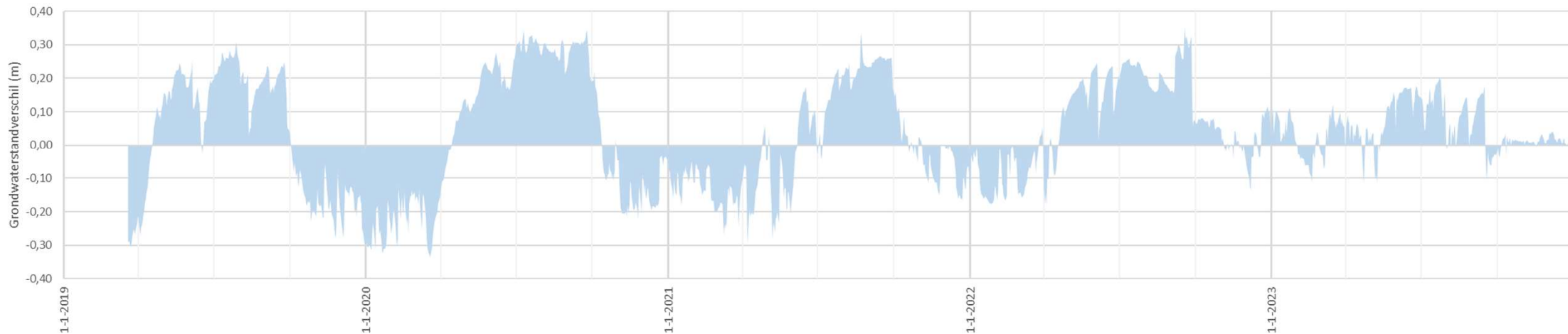
Extreem warm,
Recordzonnig,
droog

Recordwarm,
Recordnat
Zeer zonnig

Gemiddelde grondwaterstand waterinfiltratie en referentie

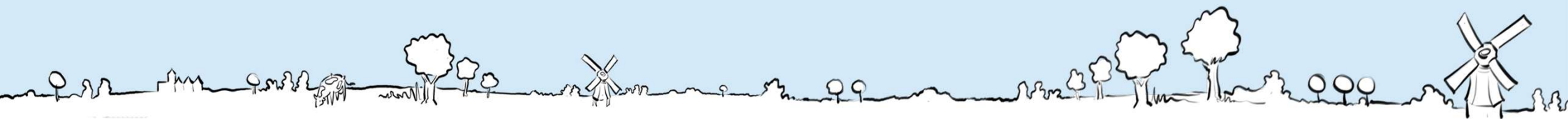
Vershil grondwaterstand waterinfiltratie en referentie

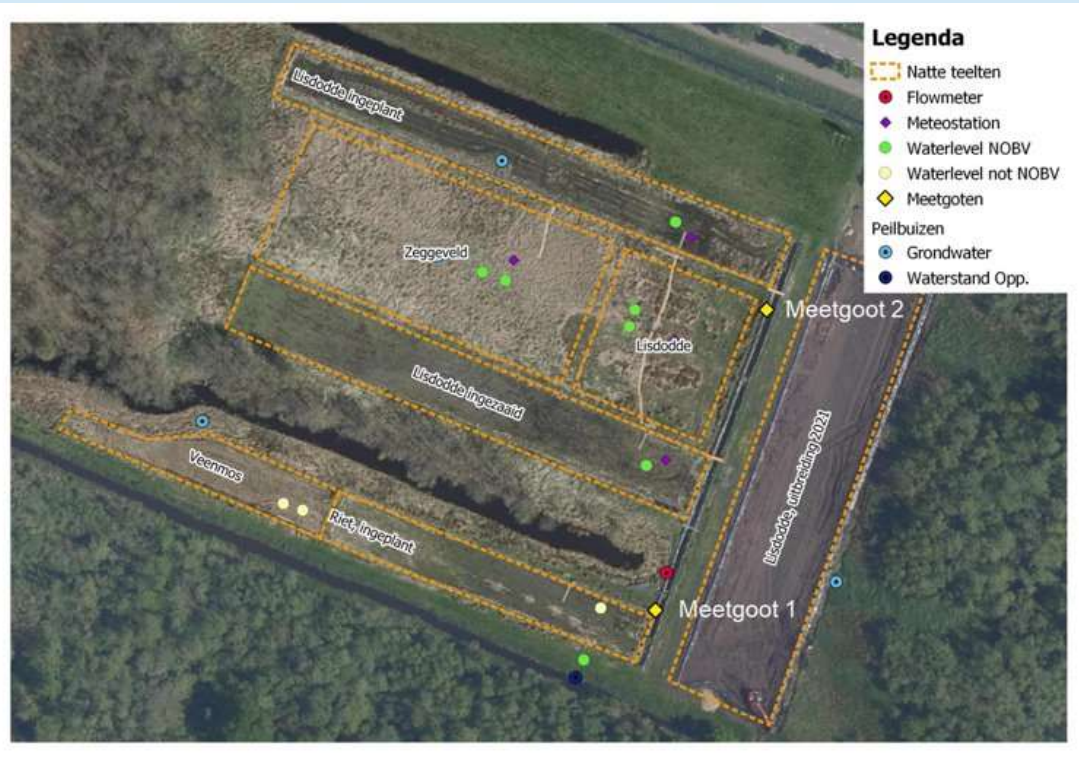
Effect WIS en doel grondwaterstand PPLG?

Jaar	Zomer grondwaterstand (cm)		Zomer verhoging (cm)	KNMI jaaroverzicht
	PWIS	Referentie	PWIS	
2019	35	57	22	Zeer warm, zeer zonnig, vrij droog
2020	42	71	30	Extreem warm, zeer zonnig, droge kant
2021	33	47	14	Gemiddeld normaal
2022	40	65	25	Extreem warm, recordzonnig, droog
2023	35	50	15	Recordwarm, recordnat, zeer zonnig
Gemiddeld	37	58	21	

PWIS Lange Weide   verhoging zomergrondwaterstand 14-30 cm

Innovaties – Natte teelt in Ankeveen

- 3 lisdodde velden,
- 1 riet veld
- 1 veenmos vak

Innovaties - Lisdoddenteelt

- Inzaaien/ inplanten, niet bemesten
- Opbrengst € 3800/ha/jaar (19 ton vers-gewicht)
- Kosten (collectief) maaien nu € 1500/ha/jaar
- Inrichting kosten op pilot schaal zijn hoog (pompen/kades)
- Behaalde reductie *in Ankeveen* = 14 ton eq. CO₂/ ha/jaar
→ financiële waarde circa € 1000/ha/jaar.

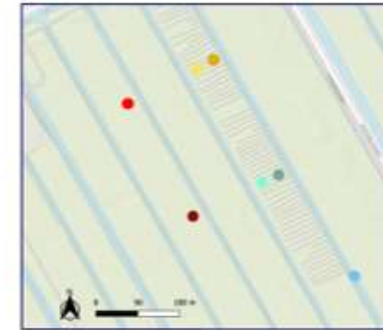
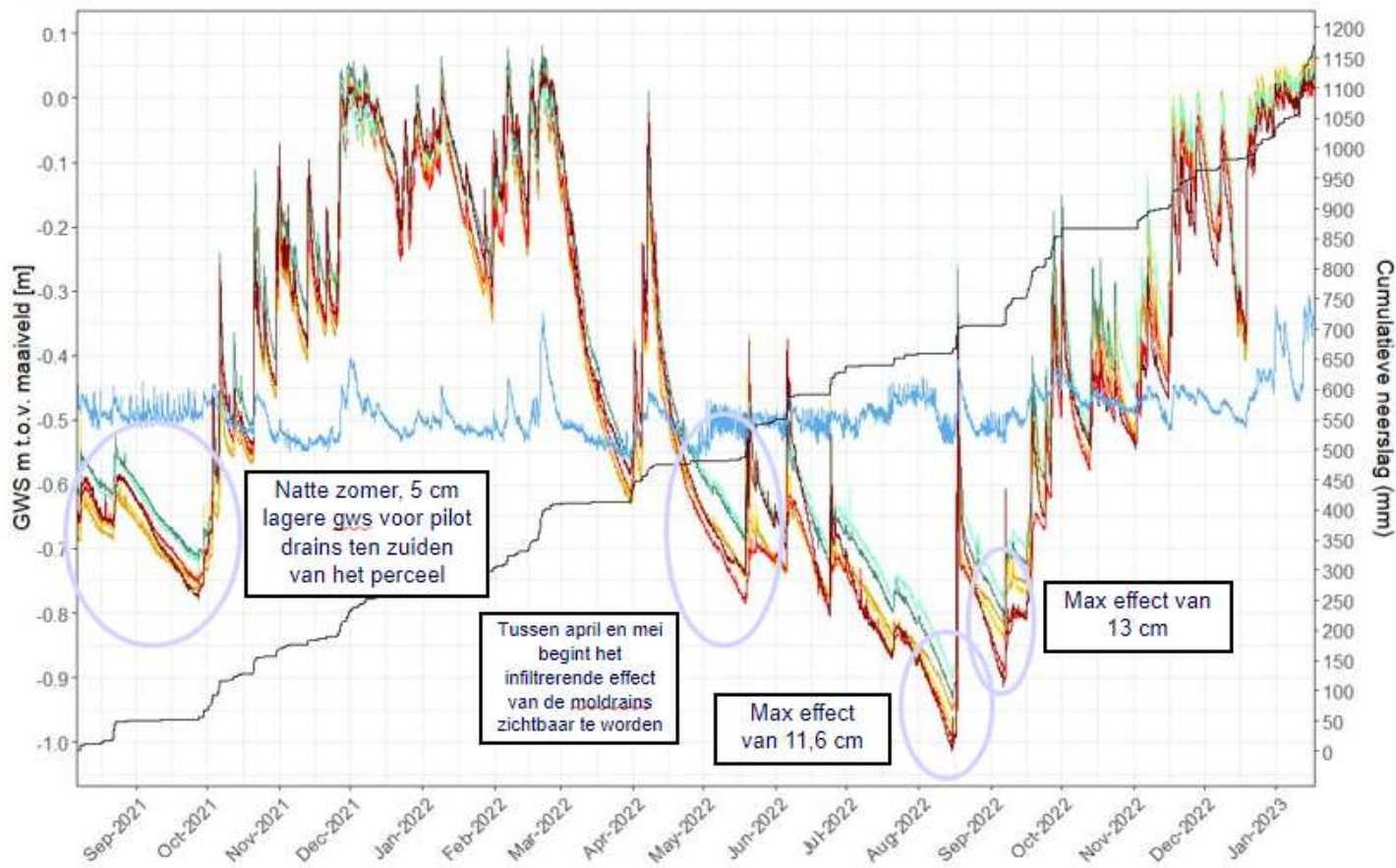
Praktijkrijp?

- Aansluiten bij Biobased landbouw
- Teelt / keten verder ontwikkelen
- “nieuwe” ondernemers gezocht!
... Grootschalige praktijkpilot

Innovaties - Moldrainage

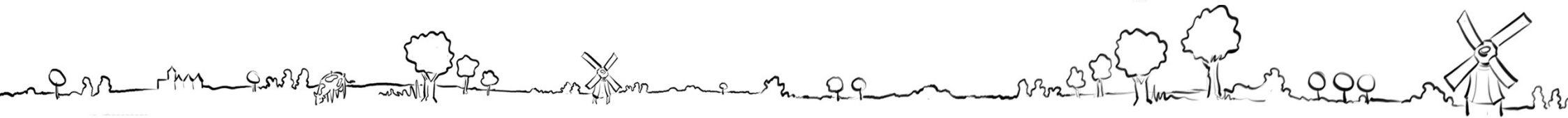
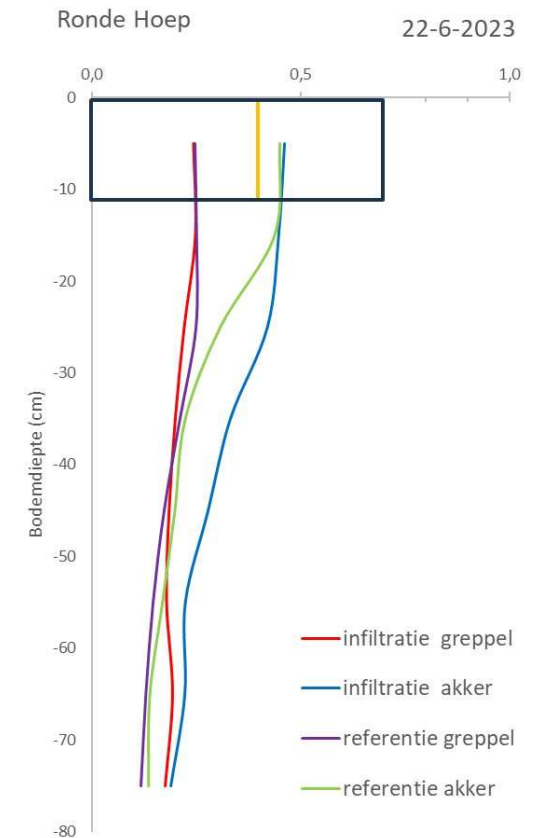
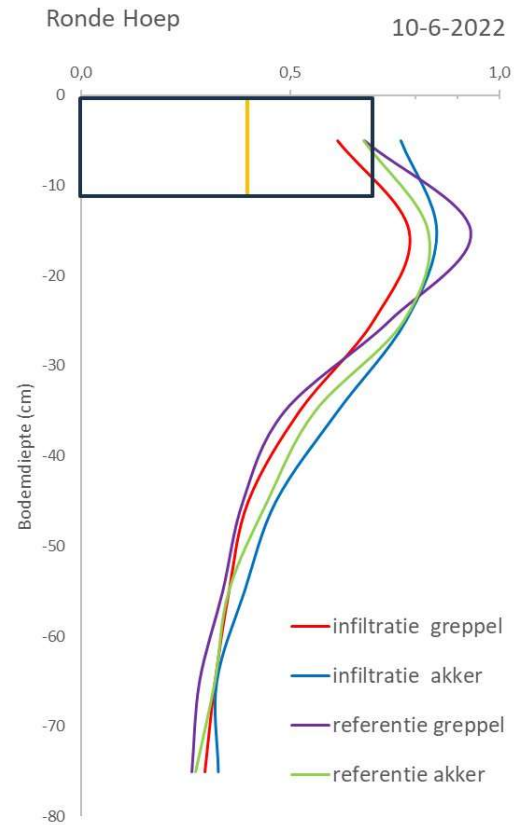
Resultaten t.o.v. maaiveld

Innovaties - Greppelinfiltratie

- In de zomer draagkracht op orde (in natte zomers minder)
- Draagkracht vlakbij greppel lager

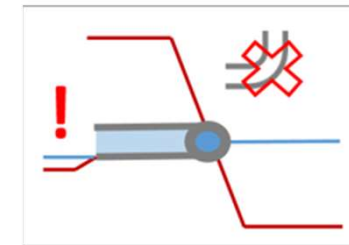

PWIS en gezamenlijk peilbeheer

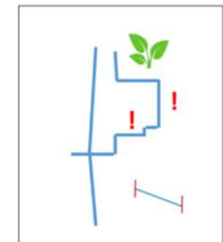
- Verbeteren werking waterinfiltratie
- Peilbeheer samen: waterschap en deelnemers

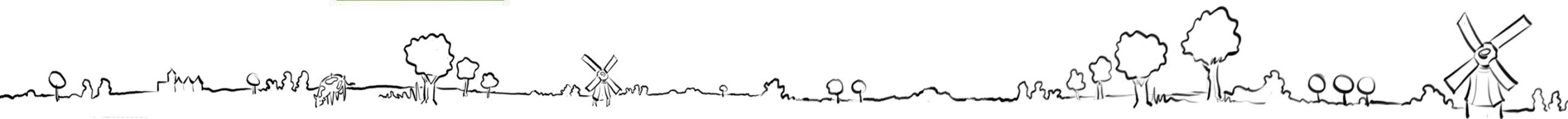
Let op kanten

Greppels

Systeem

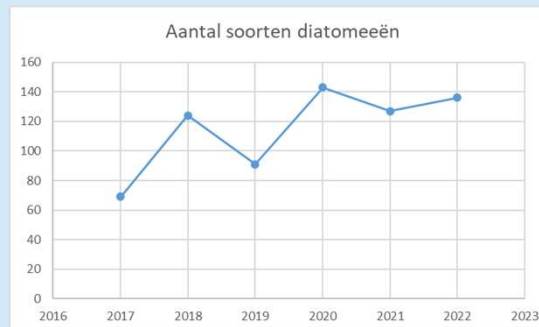
PWIS en Waterkwaliteit

- Waterkwaliteit: geen positieve/negatieve trends
→ Verschillen binnen polder, inlaatwater
- Vegetatie: oordeel varieert sterk per jaar, geen trend
- Micro-organismen: voorzichtig positieve trend

Meer Goudalgen

Meer soorten

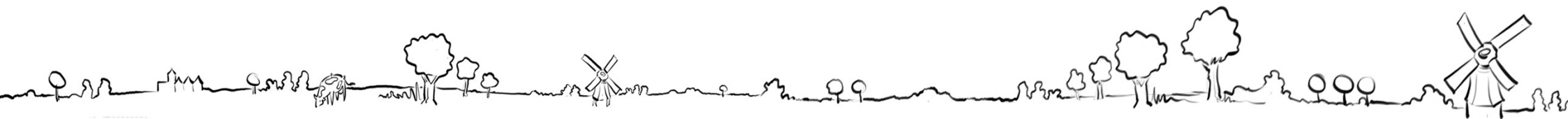
Samengevat

Lukt het om te vernatten? (zomergrondwaterstand)

- WIS → verhoging circa 15-30 cm
- Moldrainage → verhoging circa 12 cm
- Greppelinfiltratie → Afhankelijk van de greppelafstand
- Lisdoddeenteelt → verhoging tot 5 - 20 cm boven maaiveld (NB ook uitzakking tot -40 cm)

Wat betekent dit voor de CO₂-reductie (SOMERS)?

- PWIS → CO₂-reductie 14 % /ha/jaar
- AWIS → CO₂-reductie 38% /ha/jaar
- Lisdoddeenteelt → reductie 14 ton CO₂-eq./ha/jaar (locatie Ankeveen)
- Mol / greppels → Nog niet bekend

Samen in gesprek

- Inhoudelijke vragen?
- Zijn we goed op weg met de praktijkgerichte onderzoeken?
- Waar moet de komende jaren meer aandacht naar toe?

